

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
E-post: karlis.lapsa@regeringskansliet.se
Er referens: A2018/00645/ARM

Kommissionens förslag till förordning om inrättande av en europeisk arbetsmyndighet

Arbetsgivarverket, som beretts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag, besvarar remissen med utgångspunkt från ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv. Arbetsgivarverket lämnar mot bakgrund av den korta remisstiden följande initiala synpunkter på förslaget. Dessa är inriktade på myndighetens tänkta uppgifter (kapitel 1-II, artikel 1-16).

Allmänt

Arbetsgivarverket stöder till fullo den allmänna inriktningen i Kommissionens arbete med att stärka den gränsöverskridande arbetskraftsrörligheten. Arbetsgivarverket är dock inte övertygat om att inrättandet av en myndighet är det mest ändamålsenliga sättet att uppnå detta. Det pågår redan mycket arbete inom detta område, både överstatligt inom EU och på nationell nivå, och detta arbete kan stödjas på ett bättre och effektivare sätt än att det skapas en kostsam överbyggnad i form av en myndighet. I tider med Storbritanniens utträde ur EU borde den allmänna inriktningen snarare vara att minska EU:s budget, inte öka den.

Arbetsgivarverket befarar dessutom att myndighetens föreslagna uppdrag kan komma att påverka den svenska arbetsmarknadsmodellen på ett negativt sätt. Det kan konstateras att myndigheten i hög grad avses arbeta operativt i förhållande till medlemsstaterna och föreslås också få ett relativt stort anslag för sitt uppdrag. Det som framför allt är bekymmersamt är myndighetens uppdrag angående inspektioner (artikel 5 c och artikel 9-10) samt medling (artikel 5 f och artikel 13).

Inspektioner

Det är otydligt vad inspektionsuppdraget konkret kommer att innebära. Det kan dock konstateras att det i Sverige inte finns någon motsvarande myndighet med ett allmänt uppdrag att inspektera arbetsmarknaden. Den tänkta myndighetens inspektionsuppdrag passar därför mycket dåligt in i den svenska modellen, som i stället bygger på att problem- och tvistefrågor på arbetsmarknaden i huvudsak löses av arbetsmarknadens parter. Risken är stor att en EU-myndighet och

nationella myndigheter, som väntas få möjlighet att inspektera i andra medlemsstater inklusive Sverige, kommer att påverka den svenska arbetsmarknadsmodellen och parternas oberoende ställning.

Arbetsgivarverket är frågande till hur de tänkta samordnade inspektionerna ska kunna fungera och genomföras när de berörda nationella myndigheterna ofta arbetar efter helt olika arbetsmarknadsmodeller och system. Gränsöverskridande samarbete och inspektioner förutsätter välutvecklade harmoniserade regelverk som även innehåller materiella bestämmelser. Enligt Arbetsgivarverkets mening är de nationella arbetsmarknaderna och regleringarna alltför varierande för att de tänkta inspektionerna ska kunna fungera, både principiellt och praktiskt sätt.

Enligt förordningsförslaget (artikel 9-10) bygger inspektionerna på frivillighet och att samtycke ska ges från berörda medlemsstater. Som Arbetsgivarverket ser det kan det ifrågasättas om Sverige utifrån vår arbetsmarknadsmodell alls kan medverka i de tänkta övernationella inspektionerna och vi behöver därför ha ett mer eller mindre permanent undantag. Att ta ställning till inspektioner i de enskilda fallen blir svårhanterligt utifrån våra allmänna förutsättningar och det torde i praktiken bli mycket svårt att neka till att delta.

Arbetsgivarverket uppfattning är, mot denna bakgrund, att den föreslagna myndigheten inte bör ha det inspektionsuppdrag som framgår av förordningsförslaget. Alternativt bör regeringen verka för att Sverige har ett permanent undantag från att medverka i de tänkta inspektionerna.

Medling

Arbetsgivarverket kan konstatera att problembeskrivningen kring myndighetens tänkta medlarroll är oklar – vilka problem finns det mellan de nationella myndigheterna i nuvarande läge och vilka situationer är medlingsfunktionen tänkt att lösa konkret? Kommissionen har enligt Arbetsgivarverket inte tydligt kunnat visa behovet av medlarrollen och detta behov måste först klargöras innan det kan avgöras om myndigheten ska ha detta uppdrag.

Dessutom är det otydligt beskrivet vad den tänkta medlarrollen kommer att innebära och få för effekt. Enligt förslaget ska medlingen gälla tvister mellan medlemsstaterna i fråga om tillämpningen och tolkningen av unionslagstiftningen inom de områden som omfattas av förordningen. Enligt Arbetsgivarverket finns det en osäkerhet vad detta närmare innebär eftersom tillämpningsområdet kommer att bli mycket vidsträckt. Det måste i den fortsatta processen klargöras och säkerställas att medlingsförfarandet inte kan få någon påverkan på den svenska arbetsmarknadsmodellen, och att exempelvis kollektivavtal inte kan komma att omfattas av medlingen. Om detta inte säkerställs blir ett sådant uppdrag mycket problematiskt.

Sammanfattande slutsatser

Om den aktuella myndigheten inrättas bör dess uppdrag begränsas till att ge information, råd och stöd enligt artikel 5 a-b och e). Den bör inte ges en funktion vad gäller inspektioner och medling enligt artikel 5 c och f samt artikel 9-10 och artikel 13.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Eva Liedström Adler. Vid den slutgiltiga handläggningen deltog kommunikationschef Lars Andrén, förhandlingschef Anna Falck samt utredarna Robert Cloarec och Torbjörn Eklund, den senare föredragande.

Eva Liedström Adler

Torbjörn Eklund